

عنوان مقاله:

تطبیق وحدت وجود در فصوص الحکم ابن عربی و مثنوی معنوی و انعکاس آن در نقوش تزئینی معماری صفویه

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 20، شماره 50 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

معصومه علیکاهی - دانشجوی دکتری گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

رضا فهیمی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

منیژه فلاحی - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

خلاصه مقاله:

وحدت متعالی ادیان بر آن است که ادیان دارای دو بعد ظاهری و باطنی اند و هرچند در ظاهر متعددند، در باطن واحدند. ابن عربی از برجسته ترین عرفای عالم اسلام و بنیان گذار عرفان نظری است که اصطلاحات گوناگون و پراکنده عرفان را گرد آورده و با نبوع سرشار خود و براساس تجارب و مشاهدات عرفانی خویش، مباحثی متعدد بر آن افزوده است. بسیاری از عارفان پس از وی و معاصر وی تحت تاثیر عرفان او بوده‌اند؛ حتی این تاثیر و نفوذ در آراء و اندیشه های مولانای بزرگ نیز تجلی یافته است؛ به طوری که مفسران، مثنوی را تفسیر کامل مکتب ابن عربی می دانند. این وحدت عرفانی در هنر اسلامی به ویژه معماری در بخش تزئینات مشهود است. پژوهش حاضر به بررسی تطبیقی وحدت ادیان در دو اثر و تاثیرپذیری مولوی از ابن عربی پرداخته است و وحدت در تزئینات معماری صفویه را بررسی کرده است. در نظر ابن عربی، وجود، واحد و از آن خداست و هر آنچه هست، تجلیات و ظهورات حق است. مولانا، نیز مثنوی را وحدت می داند که هرچه غیر آن وجود دارد بتی بیش نیست. در مورد دین، نیز هر دو اندیشمند به وحدت ادیان معتقدند. ابن عربی می گوید: الحب دینی، مولانا نیز مذهب عشق را از همه دین ها جدا و مخصوص عارفان و عاشقان می داند. در تزئینات معماری صفویه در نقوش گیاهی، هندسی و مقرنس کاری می تواند نمودهای وحدت را مشاهده کرد. اهداف پژوهش: بررسی تطبیق وحدت وجود در فصوص الحکم ابن عربی و مثنوی معنوی مولانا. بررسی وحدت وجود در تزئینات معماری دوره صفویه. سوالات پژوهش: مقوله وحدت وجود در فصوص الحکم ابن عربی و مثنوی معنوی مولانا چه شباهت ها و تفاوت هایی دارد؟ وحدت وجود در تزئینات معماری دوره صفویه چگونه بازتاب یافته است؟

کلمات کلیدی:

مولانا، ابن عربی، فصوص الحکم، وحدت وجود، مثنوی معنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1882441>

